

Oktober 2023

Underlätta för utlandssvenska familjer att flytta till Sverige

Resolutionsmottagare

Justitiedepartementet
Migrationsverket

Problemformulering

Svenskar som bor utomlands tillsammans med en partner från tredjeland stöter på problem i samband med att familjen vill flytta till Sverige.¹

Sedan flyktingkrisen 2015 har Migrationsverkets handläggningstider ökat markant, något som bland annat Justitieombudsmannen har riktat hård kritik mot.² Migrationsverkets egna beräkningar för hur lång tid väntetiden uppgår till varierar beroende på vilket land som den sökande kommer ifrån, om ansökan påbörjas digitalt eller via en blankett och om kompletteringar behövs. Exempelvis, för en person från USA som ansöker via blankett och inte behöver komplettera sitt ärende anger Migrationsverket på sin webbplats att av nyligen avslutade ärenden för motsvarande personer och omständigheter har 75% fått beslut inom 19 månader. Motsvarande beräkning för Storbritannien är 15 månader.³

Väntetiden för att genomföra en utredning på en utlandsmyndighet är en del av den totala väntetiden. Om den sökande ska besöka en utlandsmyndighet med lång väntetid kan det därför ta längre tid tills man får ett beslut.⁴

Planering av när man måste sälja sitt hus, säga upp sin anställning, avveckla sitt företag, säga upp skolplats för barnen respektive söka förskole- eller skolplats i Sverige, samt påbörja sökandet av boende och arbete i Sverige, är därmed extremt svårt med tanke på den långa handläggningstiden.

¹ Se kommentarer i Svenskar i Världens upprop ”Stopp för familjesplittring och orimliga försörjnings- och bostadskrav” [https://www.skrivunder.com/stopp_for_familjesplittring_och_orimliga_forsorjnings_och_bostadskrav_for_utlandssvenskar]

² SVT, 22 januari 2021. ”Hård JO-kritik mot Migrationsverkets handläggningstider” [<https://sverigesradio.se/artikel/hard-jo-kritik-mot-migrationsverkets-handlaggningstider>]

³ Migrationsverkets tjänst för att beräkna handläggningstiden. Exempler gjorda 13 september 2023. [<https://www.migrationsverket.se/Kontakta-oss/Tid-till-beslut.html>]

⁴ Ibid.

Att bostads- och försörjningskravet numera är undantaget för utlandssvenska familjer är något som Svenskar i Världen har arbetat hårt för.⁵ Att kravet slopades i och med de senaste ändringarna i utlänningslagen har dessvärre inte förbättrat situationen.⁶ Bevisföringen avseende "bosättningsavsikt" utgör nämligen ett minst lika stort hinder eftersom några av de bevis som efterfrågas är just bostad och arbete för den svenska medborgaren.⁷ Bosättningsavsikten får därmed i princip motsvarande konsekvenser som det uttalade bostads- och försörjningskravet hade.

Personer som går igenom eller har fullföljt ansökningsprocessen nämner att handläggningstiderna och de komplexa ansökningskraven skapar irritation och stress i vad som redan är ett stressfyllt flyttmoment.

Lösningförslag

Att underlätta för utlandssvenska familjer att flytta tillbaka till Sverige borde rimligtvis ligga i Sveriges intresse med tanke på att dessa familjer bidrar med värdefull erfarenhet, nätverk och vidgade vyer. Sverige borde därför göra det attraktivt för svenskar att flytta utomlands och enklare att återvända med sin familj, oavsett vilket land den svenska medborgarens partner kommer ifrån. Därutöver borde Sverige bli bättre på att ta tillvara deras internationella erfarenhet och kompetens.

Svenskar i Världen anser att Migrationsverket måste prioritera situationen med de långa handläggningstiderna.

Vidare anser Svenskar i Världen att Migrationsverket måste förtydliga informationen avseende definitionen av bosättningsavsikten så att den sökande redan från början får tydlig information om att bostad och arbete för den svenska medborgaren är *exempel* på hur man kan visa på en manifesterad avsikt att flytta till Sverige.

Svenskar i Världen ställer sig positiva till att det numera går att komplettera ärendet under hela ansökningsprocessen – med fördel så skyndsamt som möjligt – och önskar att detta tydligt kommuniceras till alla sökanden.

⁵ Svenskar i Världens webbplats [<https://www.sviv.se/svenskar-i-varldens-arbete-i-fragan-om-uppehallstillstand-for-medfoljande/>]

⁶ Lag om ändring i utlänningslagen (2005:716). 8 § [<https://svenskforfattningssamling.se/sites/default/files/sfs/2021-07/SFS2021-765.pdf>]

⁷ Migrationsverkets webbplats [<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Flytta-till-nagon-i-Sverige/Flytta-tillbaka-till-Sverige/Svenska-medborgare-som-ska-flytta-tillbaka-till-Sverige-med-familj.html>]

Svenskar i Världen föreslår vidare att Migrationsverket utser en grupp handläggare som fokuserar på dessa ärenden för att på så vis öka sannolikheten att de sökande får rätt information och stöd så att handlägningsprocessen kan effektiviseras.